

Sygn. akt I C 939/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Sanoku I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Krzysztof Dziewulski

Protokolant: st. sekr. sądowy Bogusława Obłój

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2020r. w Sanoku,

na rozprawie,

sprawy z powództwa : A. Ś.,

przeciwko : J. Ś.,

o zapłatę,

I. Zasądza od pozwanego J. Ś. na rzecz powódki A. Ś. kwotę 13.786,63 zł (trzyście tysięcy siedemset osiemdziesiąt sześć złotych 63/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 marca 2020r. do dnia zapłaty.

II. W pozostałym zakresie postępowanie umarza.

III. Zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Sanoku na rzecz adwokata P. C. kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) brutto tytułem wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu.

IV. Zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Sanoku na rzecz adwokata A. W. kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) brutto tytułem wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 marca 2020 r. w sprawie I C 393/19

Powódka A. Ś., w dniu 29 lipca 2019 r. wniosła do Sądu Rejonowego w Sanoku pozew, domagając się zasądzenia na jej rzecz od pozwanego J. Ś. kwoty 21000 zł wraz z odsetkami. Powódka wskazała, iż w drodze umowy z dnia 5 maja 2011 r. wraz z pozwanym J. Ś. zaciągnęli kredyt w banku (...) w S. na kwotę 152000 zł. A. Ś. podniosła, iż od początku wyłącznie ona spłacała wyżej wymieniony kredyt – w związku z czym wnosi o zobowiązanie pozwanego J. Ś. do zwrotu połowy uregulowanych przez nią rat kredytowych. (k: 3)

W dniu 22 października 2019 r. pozwany J. Ś. złożył odpowiedź na pozew, domagając się oddalenia powództwa w całości. Pozwany wskazał, iż zaciągnięte przez strony zobowiązanie kredytowe było równe kwocie 70000 zł. Pozwany stwierdził, iż kilkanaście dni po zawarciu umowy kredytowej żona porzuciła go i wyprowadziła się z domu. J. Ś. podniósł, że znajdował się wówczas w bardzo trudnej sytuacji zdrowotnej, albowiem przeszedł operację tętniaka mózgu i pozostawał w leczeniu neurologicznym. Pozwany wskazał, iż całość kwoty kredytu została rozdysponowana przez powódkę A. Ś.. J. Ś. podkreślił, że przed zawarciem umowy kredytowej powódka zapewniała go, że posiada stałą pracę i samodzielnie będzie regulowała raty kredytu. Zdaniem pozwanego, powyższe działania A. Ś. pozostają w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Dodatkowo pozwany wskazał, że powódka nie sprecyzowała wysokości żądanej kwoty, ani okresu jakiego dotyczy jej roszczenie. (k: 26-27).

Na rozprawie sądowej w dniu 10 marca 2020 r. powódka ograniczyła pierwotne żądanie pozwu wskazując, iż domaga się od pozwanego J. Ś. zapłaty na jej rzecz kwoty 13786,63 zł. (k: 74)

W treści pisma z dnia 26 lutego 2020 r. pozwany wskazał, że przedmiotowe zobowiązanie zaciągnął działając pod wpływem błędu wywołanego przez powódkę – która zapewniła go, że będzie samodzielnie spłacać zaciągnięty przez strony kredyt. (k: 72)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. Ś. oraz pozwany J. Ś. w roku 1991 zawarli związek małżeński. Wyżej wymienieni zamieszkali w miejscowości M., w domu należącym do rodziców pozwanego. W (...) urodziły się dzieci stron. W 1999 r. A. Ś. i J. Ś. przeprowadzili się do domu rodziców powódki - zlokalizowanego w miejscowości D.. Jednakże po upływie 6 miesięcy pozwany powrócił do miejsca zamieszkania swoich rodziców. W okresie zamieszkiwania u rodziców powódki, J. Ś. zachowywał się nieodpowiednio, nadużywał alkoholu oraz nie przekazywał żonie jakichkolwiek środków pieniężnych na utrzymanie rodziny. Po wyprowadzce pozwanego, przez okres kilku lat powódka wraz z dziećmi odwiedzali J. Ś., jednakże ok. roku 2006 strony zaprzestały jakichkolwiek kontaktów. Koszty utrzymania i wychowania dzieci stron ponoszone były wyłącznie przez powódkę. Z uwagi na fakt, że uzyskiwane przez A. Ś. dochody nie wystarczały na zaspokajanie bieżących potrzeb rodziny, powódka zaciągała pożyczki w różnych bankach. Początkiem 2011 r. łączna wysokość zaciągniętych przez powódkę zobowiązań była równa kwocie 70000 zł. Informacje w powyższym zakresie A. Ś. przekazywała swoim dzieciom. Powódka w banku (...) uzyskała informację, iż istnieje możliwość skonsolidowania dotychczasowych pożyczek oraz, że kredyt konsolidacyjny może być zabezpieczony hipoteką. W tym okresie J. Ś. był właścicielem nieruchomości zlokalizowanej w miejscowości M. – którą otrzymał w darowiźnie od rodziców. A. Ś. poprosiła pozwanego, by wspólnie zawarli umowę kredytową.

W 2009 r. pozwany przeszedł operację tętniaka mózgu i przebywał na rencie. W dniu 3 maja 2011 r. (z powodu bólu głowy), J. Ś. został przyjęty do ZOZ w S. na Oddział Neurologiczny. W chwili przyjęcia do szpitala stwierdzono u pozwanego 2,6 g/l zawartości alkoholu we krwi. Po upływie 2 dni pozwany został wypisany do domu.

W dniu 5 maja 2011 r. strony udały się do (...) (...) w S. i zawarły umowę o kredyt konsolidacyjny nr (...) – na okres od dnia 5 maja 2011 r. do 15 kwietnia 2026 r. Wysokość zaciągniętego przez wyżej wymienionych zobowiązania była równa kwocie 70000 zł. Z powyższej kwoty suma 5000 zł przekazana została na rachunek bankowy A. Ś. – na zabezpieczenie bieżących potrzeb konsumpcyjnych, natomiast pozostała kwota na rachunki wskazane przez kredytobiorcę. Umowa została podpisana przez obie strony – w jej treści wskazano, że pozwany działa jako dłużnik solidarny. Celem zabezpieczenia spłaty kredytu pozwany J. Ś. ustanowił hipotekę umowną zwykłą do kwoty 140000 zł - na stanowiącej jego własność nieruchomości położonej w miejscowości M.. Natomiast powódka A. Ś. ustanowiła hipotekę umowną łączną do kwoty 140000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości D.. O zawarciu powyższej umowy kredytowej pozwana poinformowała swoje dzieci.

W dniu 14 lipca 2011 r. powódka A. Ś. złożyła do Sądu Okręgowego w Krośnie pozew o separację. Kolejno, wyrokiem z dnia 15 września 2011 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I C 501/11 Sąd Okręgowy w Krośnie orzekł separację stron.

Od chwili podpisania umowy kredytowej, raty kredytu spłacane są wyłącznie przez powódkę A. Ś.. Według stanu na dzień 31 stycznia 2020 r. spłacone zostały: kwota kapitału kredytu w wysokości 27453,13 zł oraz odsetki wynoszące 49372,36 zł. Do zapłaty pozostała kwota kapitału kredytu w wysokości 42546,87 zł.

/dowód – dokumenty dot. spłaty kredytu przez powódkę – k: 4; informacja z Bank (...) S.A. z dnia 03.02.2020 r. – k: 67; akta sprawy sygn. IC 474/16; akta sprawy sygn. I Co 1079/13; zeznania świadka K. Ś. – k: 74; zeznania powódki A. Ś. – k: 74-75/

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dowodom z dokumentów, albowiem ich treść nie została zakwestionowana przez strony, nie budzą one również zastrzeżeń pod względem formalnym. Dlatego Sąd uznał je za w pełni wiarygodne.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków K. Ś. (k: 74) oraz powódki A. Ś. (k: 74-75), albowiem są one spójne, logiczne i konsekwentne. Ich zeznania korelują w zakresie w jakim utrzymują, iż zaciągnięty przez strony kredyt spłacany jest wyłącznie przez powódkę A. Ś..

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego J. Ś. (k: 75) w zakresie w jakim utrzymuje on, że powódka zapewniała go, iż samodzielnie spłaci zaciągnięty przez strony kredyt – albowiem pozostają one w sprzeczności z zeznaniami powódki A. Ś..

Sąd zważył co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy na treść art. 376 § 1 k.c. zgodnie z którym jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych. Bezspornie w dniu 5 maja 2011 r. powódka A. Ś. i pozwany J. Ś. zawarli z bankiem (...) w S. umowę o kredyt konsolidacyjny. Umowa została podpisana przez obie strony – w jej treści wskazano, że pozwany działa jako dłużnik solidarny. Zauważenia wymaga, że kredyt zaciągnięty przez wyżej wymienionych jest to kredyt wieloletni, rozłożony na raty. Poszczególne raty kredytu stają się wymagalne dopiero z chwilą upływu ustalonego w umowie terminu spłaty kredytu. Zatem, spłata przez jednego z małżonków wymagalnej raty kredytu, (w oparciu o art. 376 k.c.) daje mu możliwość skierowania przeciwko drugiemu małżonkowi roszczenia regresowego. Nie budzi wątpliwości, iż po orzeczeniu separacji, pomimo ustania wspólności ustawowej, oboje małżonkowie nadal pozostają dłużnikami osobistymi (stronami zawartej umowy kredytowej) – ich zobowiązanie ma charakter solidarny. Orzeczenie separacji nie ma wpływu na zakres zobowiązań stron z tytułu spłaty zaciągniętego zobowiązania. W związku z powyższym uznać należy, że w sytuacji gdy tylko jeden z małżonków samodzielnie spłaca kredyt (po ustaniu wspólności ustawowej), może on żądać od drugiego małżonka zwrotu połowy uregulowanej przez siebie kwoty zobowiązania. Przedmiotowe roszczenie powstaje po zapłacie każdej z rat kredytu. Odnosząc się do realiów niniejszej sprawy wskazać należy, że z informacji z Bank (...) S.A. z dnia 03.02.2020 r. wynika, że z tytułu wynikającego z wyżej wymienionej umowy kredytowej zobowiązania, spłacona została łącznie kwota 76825,49 zł (kapitał – 27453,13 zł oraz odsetki – 49372,36 zł). Biorąc pod uwagę fakt, że powyższa kwota została uregulowana wyłącznie przez powódkę, niewątpliwie przysługuje jej wobec pozwanego roszczenie o zwrot połowy spłaconej przez nią sumy. W związku z powyższym (uwzględniając okoliczność, iż wyrokiem z dnia 20.03.2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Ca 457/17 Sąd Okręgowy w Krośnie zasądził od pozwanego J. Ś. na rzecz powódki A. Ś. kwotę 25000 zł) Sąd uznał, iż dochodzone przez powódkę roszczenie w wysokości 13786,63 zł zasługuje na uwzględnienie w całości. W oparciu o art. 481 § 1 k.c. Sąd przyjął, iż początkową datą naliczania odsetek winien być dzień wydania wyroku – to jest 12 marca 2020 r.

Podkreślenia wymaga, że niezasadne jest stanowisko pozwanego, jakoby zobowiązanie go do partycypowania w spłacie kredytu pozostawało w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Należy zauważyć, iż to pozwany naruszał zasady współżycia społecznego, albowiem nie łożył na utrzymanie rodziny, nie spłacał wspólnie zaciągniętego kredytu. Niewątpliwie na zasady współżycia społecznego nie może powoływać się osoba, która sama narusza te zasady. Dodatkowo wskazać należy, że niezasadne jest również stanowisko pozwanego, jakoby przedmiotowe zobowiązanie zaciągnął pod wpływem błędu wywołanego przez powódkę (która miała go zapewnić, iż samodzielnie spłaci całość zaciągniętego kredytu). Z zeznań powódki A. Ś. wynika, że nigdy nie zapewniała pozwanego, że będzie samodzielnie spłacać przedmiotowy kredyt. Przy czym nawet przy przyjęciu założenia, że oświadczenie woli zostało przez pozwanego złożone pod wpływem błędu zaznaczyć należy, iż w realiach niniejszej sprawy upłynął, określony w art. 88 § 2 k.c. roczny termin do uchylenia się od skutków prawnych tego oświadczenia.

Mając na uwadze powyższe, w pkt I wyroku Sąd zasądził od pozwanego J. Ś. na rzecz powódki A. Ś. kwotę 13786,63 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 marca 2020 r. do dnia zapłaty.

Z uwagi na fakt, że powódka cofnęła powództwo ponad kwotę 13786,63 zł, w pkt II wyroku Sąd, na podstawie art. 355 k.p.c., umorzył postępowanie w pozostałym zakresie.

Zawarte w pkt III i IV wyroku orzeczenia w przedmiocie wynagrodzeń pełnomocników z urzędu, wydane zostały w oparciu o § 8 pkt 5 w zw. z § 2 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714).